

terminatie van deze laatste soort op de donker ongevlekte bovenzijde). Op 16 Mei in struikterrein ten zuiden van Heeze tusschen Aa en Kleine Aa: op twee plaatsen uitgezogen eieren van de waterral (*Rallus aquaticus*), enkele zingende sprinkhaanrietzangers (*Locustella naevia*), veel blauwborstjes (*Luscinia svecica*), grauwe kuikendief (*Circus pygargus*) en 3 ooievaars (*Ciconia ciconia*) trekkend in oostelijke richting. 's Middags in bosch achter kasteel 2 legsels van de tuinfluiter (*Sylvia borin*) (1/3 en 1/1). Op 18 Mei o.a. een vliegende buizerd (*Buteo buteo*).

Literatuur.

Mr Fr. Haverschmidt, „Faunistisch overzicht van de nederlandsche broedvogels”, met 7 platen en 10 kaarten. Uitg. E. J. Brill, Leiden, 1942. Prijs ingen. f 4.00.

Dit boek is — en wil waarschijnlijk ook niets anders zijn dan — een compileerwerk. Volgens het „woord vooraf” beoogt het „eene samenvatting „te geven van de talrijke gegevens, die na 1925 over de verbreiding van „de broedvogels in Nederland werden verzameld”.

Maar hoewel men meermalen — zooals de schrijver zelf ook al opmerkt — door de vele boomen het bosch niet meer ziet, de opsomming der broedterreinen blijft toch onvolledig.

Zoo wordt o.a. van den bruinen kuikendief gezegd: „Wel het talrijkst in „Centraal Friesland, b.v. in de Oude Venen bij Eernewoude, waar het „aantal broedparen omstreeks 1933 op 8 à 10 werd geschat (Ardea, 23, p. 25)”.

In werkelijkheid broedt deze roofvogel overal in het riet der tallooze groote en kleine meren, moerassen, poelen en plassen van onze daaraan zoo rijke provincie. Ten W. van Leeuwarden vond ik in 1942 twee nesten onder den rook der hoofdstad, 4 bij Tietjerk en Suawoude en 7 in den driehoek Hardegarijp, Roodkerk, Veenwouden.

Ook van andere moerasbewonende soorten (roerdomp, tafeleend, porcelinhoen, waterral, kemphaan, velduil, baardmees) zijn de opgaven, wat Friesland betreft, zéér onvolledig.

De blauwborst broedde in 1930 bij Amstelveen, de oeverzwaluw in 1937 bij Winterswijk, de zwartkoptuinfluiter broedt bij Tietjerk, de boomleeuwerik bij Olterterp. De zwarte roodstaart heeft niet voor het eerst in 1940, maar reeds in 1903 in Friesland gebroed (Lev. Nat., 9, p. 49) en van de watersnip vermeldt prof. v a n O o r t (Ardea, 5, p. 96) een legsel van 4 eieren uit Tongelre (N.Br.) van 4-4-1916.

Ondanks deze kleine omissies geeft het boek ongetwijfeld veel gemak. Tusschen den tekst zijn een tiental zeer overzichtelijke kaarten van het verspreidings(broed-)gebied van even zooveel vogelsoorten ingevoegd, terwijl aan het slot, op 7 platen, een dozijn uitstekende foto's van vogels op of bij hun nest zijn opgenomen.

Het spijt mij zéér, dat de schrijver mij dwingt om in deze bespreking een persoonlijk element te schakelen. Hij twijfelt aan de juistheid van enkele door mij gedane vondsten. Dit is natuurlijk zijn goed recht. Niemand is ten slotte onfeilbaar. En waar deskundigen van naam als wijlen prof. E. D. v a n O o r t en de heer v a n P e l t L e c h n e r nimmer omtrent die juistheid in dubio hebben verkeerd, kan mij het oordeel van H a v e r -

s c h m i d t, die op oölogisch gebied, alles behalve deskundig is, koud laten. Dat hij, als jurist, desondanks toch een oordeel durft uitspreken, doet echter wel zéér eigenaardig aan.

Anders wordt de zaak als H., om zijn wantrouwen te motiveeren, opzettelijk onjuist gaat citeeren.

Bij het door mij (in het Cluborgaan, 1, p. 71—73) vermelde broedgeval van het witgatje werd niet — zooals H. beweert — „een ei dat als afkomstig van *ochropus* wordt beschouwd, van een jongen afgenomen”, maar werden drie eieren uit één nest van den vinder gekocht, terwijl deze mij bovendien den vogel beschreef en het nest wees, tegen welks binnenwand de schaalresten en inhoud van het 4de ei nog kleefden!

Dit wijst op, in onze ornithologische wetenschap gelukkig zelden voorkomende, kwade trouw, die ik meen openlijk te moeten signaleren.

Tsjeard Gs de Vries.

„In Weer en Wind”, Maandblad voor natuurliefhebbers, onder redactie van Rinke Tolman, ds J. I. van Schaick en Jan P. Strijbos; uitg. W. L. en J. Brusse n.v., Rotterdam. Jaargang 6, 1942, no. 1—10. Alle 10 tot nu toe verschenen nummers van deze jaargang bevatten een of meer bijdragen op ornithologisch gebied, met uitzondering van het Julinummer, dat geheel aan de vlinders is gewijd. We noemen speciaal: (afl. 1) M. Warren, Wintervogels in het West-Schenge (op Zuid-Beveland; met o.a. tekeningen van het baltspel van de zwarte zeeëend en opgaven over het al of niet overwinteren van diverse soorten — o.a. kluit niet, tureluur wel).

(afl. 4) J. P. Strijbos, Vogellevens langs de Friesche kust (met fraaie foto's, opgenomen op de Mokkebank, de Kooiwaard en de Makkumerwaard; van sterns, pluviertjes etc.).

(zelfde afl., die geheel aan Friesland is gewijd) G. F. Makkinck, Met Pasen in Friesland (met terreinopnamen van Kooiwaard en Stjonkherne en diverse opmerkingen over de gedragingen der waargenomen soorten, tevens verduidelijkt door vele figuurtjes).

(afl. 5) Ir H. N. Duyfjes, Avonturen met buizerden in de winter (met fraaie opnamen van buizerden — een zelfs van 3 tegelijk — die afkwamen op een opzettelijk neergelegd kattencadaver).

(afl. 6) R. J. Benthem, Ganzenvangen in Brabant (met 5 foto's); J. A. Eygenraam, Wat verenkransen leren, 1 (voortgezet in afl. 7; naar aanleiding van zijn ervaring, opgedaan aan 537 verenkransen van de sperwer).

(afl. 9) A. de Man, Een ooievaarstragedie (met 8 foto's, o.a. van het klepperen, gevolgd door klapwieken).

(afl. 10) Ir H. N. Duyfjes, Hoe ik mijn havikkieken maakte (een met zakkengoed bespannen kist, gecamoufleerd door dennegroen, werd op een afstand van nog geen 3 m tegenover het nest in een naburige boom gehesen; de vogels werden er niet door verschrikt en het gelukte vanuit deze kist prachtige opnamen te maken).

De uitvoering van het tijdschrift heeft van de huidige moeilijkheden met het papier practisch nog niet geleden.

(t. K.).